

Кузьміна М. Р., к. е. н. Ставицька А. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**РОЗВИТОК МІЖНАРОДНИХ ВИРОБНИЧИХ МЕРЕЖ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ**

Інтенсифікація інтеграційних процесів у галузі виробництва зумовлює появу більш складних організаційних форм, а саме міжнародних виробничих мереж. Згідно з даними ЮНКТАД більше ніж 80% світової доданої вартості створюється саме в рамках МВМ. Однак в Україні такі структури не є поширеними, і досвід їх функціонування невідомий. Не розв'язаним є завдання ефективної інтеграції національних підприємств у світовий виробничий процес, локалізації виробництва та створення більшого обсягу доданої вартості в ланцюгу [1].

Міжнародні виробничі мережі являють собою організовані у глобальному масштабі ланцюги взаємопов'язаних функцій та операцій, завдяки яким товари і послуги виробляються та поширюються [2]. Це поняття, як і саме явище, є відносно новим в економічній літературі, а його появу пов'язують із початком ХХ ст., коли окремі суб'єкти господарювання почали шукати нові найбільш оптимальні види взаємовідносин, котрі не можна однозначно схарактеризувати як ринково-контрактні відносини або як відносини в межах внутрішньофірмової вертикалі.

Для успішного економічного розвитку та зростання міжнародна виробнича мережа повинна ефективно використовувати власний інтеграційний потенціал та враховувати фактори внутрішнього та зовнішнього середовища.

За такою активізації міжнародних економічних відносин процеси діджиталізації сучасного виробництва виступили потужним чинником розвитку форм міжнародної виробничої кооперації. Вони виявили переваги мережних форм організації економічних відносин, які супроводжуються переходом до зв'язків горизонтального типу між учасниками процесу виробництва кінцевої продукції, передачею повноважень прийняття тактичних управлінських рішень.

Як наслідок, на сучасному етапі розвитку міжнародної економіки динамічно розвиваються форми міжфірмової виробничої кооперації [3].

Цифрові технології та процеси мають далекоглядне значення та наслідки для організації роботи, виробництва та торгівлі, розширення існуючих організаційних і географічних фрагментацій в знаннях, інтенсивності бізнес-функцій тощо. Для глобального виробництва та глобальних компаній, діджиталізація впливає на всі сегменти ланцюгу поставок, від вхідної логістики до постачання готової продукції та управління внутрішніми процесами.

Ключові технології, що є основою цифрової економіки, включають в себе вдосконалену робототехніку, штучний інтелект, Інтернет речей, хмарних обчислень, аналіз баз великих даних, тривимірний (3D) друк та електронні платежі. Хоча більшість країн, що розвиваються, перебувають на самому ранньому етапі використання цих технологій, для них важливо краще розуміти їх можливі наслідки [4].

До позитивних наслідків глобалізації міжнародних виробничих мереж можна віднести:

- поглиблення спеціалізації великих господарських суб'єктів у межах світової економіки;
- здатність зекономити на масштабах виробництва, що призводить до скорочення витрат і, відповідно, до зниження цін на продукцію на світових ринках;
- посилення конкуренції, яка сприяє розвитку нових технологій у міжнародних економічних відносинах;
- мобілізацію більшого обсягу світового фінансового капіталу з меншими затратами.

Таким чином, для створення сприятливих перспектив розвитку міжнародних виробничих мереж країнам доцільно проводити більш дієву та збалансовану зовнішню політику з усіма потенційними партнерами у межах міжнародних економічних відносин. Водночас вагомою передумовою для формування надійних перспектив розбудови перспективних напрямків розвитку міжнарод-

них виробничих мереж має стати реалізація політики збалансування задоволення потреб внутрішнього ринку за рахунок власного виробництва, а також диверсифікація напрямів промислової кооперації в контексті ефективного виробництва з урахуванням економії ресурсів праці.

Список використаних джерел:

1. Гетьман Л. Г. Бізнес-середовище міжнародної економічної діяльності на сучасному етапі. *Ефективна економіка*. 2017. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5397> (дата звернення 14.03.2020).
2. Конрад Ю. В. Оцінка ефективності функціонування міжнародних виробничих мереж. *Економіка і регіон*. 2015. № 5. С. 126-130.
3. Орехова Т. В., Тертичний Я. С. Драйвери трансформаційних міжнародних виробничих систем в умовах діджиталізації глобальної економіки. *Економіка і організація управління*. 2017. №3 (27). С. 29-38.
4. Федун І. Л., Генералов О. В. Економічна глобалізація та формування міжнародних виробничих мереж. *Економіка і суспільство*. 2018. №15. С. 71-77.